

1. Sanhedrin 73a

מנין לרואה את חבירו טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו?
תלמוד לומר, "לא תעמוד על דם רעהו."

2. Sanhedrin 37a

לפיכך נברא אדם יחידי, ללמדך שכל המאבד נפש אחת מעלה עליו הכתוב כאילו אבד עולם מלא, וכל המקיים נפש אחת מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא.

3. Rabbi Akiva Tatz, M.D., *Dangerous Disease and Dangerous Therapy in Jewish Medical Ethics*

In the hierarchy of Torah values, the saving of life is a priority. It supersedes virtually all other obligations and mandates virtually unlimited effort...

(i) even where the risk to life is small or unclear – virtually any risk to life mandates extreme effort to avert that risk;

(ii) even where there is no guarantee that the life at risk will be saved – even a small chance of success mandates extreme effort to save that life;

and even when (i) and (ii) co-exist; that is, where the risk to life is small or indefinite and where success is unlikely in the event that the risk turns out to be real;

(iii) even where the life to be saved is of "low quality";

(iv) even where the life to be saved is expected to be of short duration;

and even when (iii) and (iv) co-exist; that is where a life of very poor quality can be extended only for a very short period.

4. Sanhedrin 73a

וקא מהקא נפקא?! מהתם נפקא [בבא קמא פא:]: "אבדת גופו מנין תלמוד לומר 'נהשכתו לו'." אי מהתם הנה אמינא הני מילי בנפשיה אכל מיטרח ומיגר אגורי אימא לא. קא משמע לן.

5. Shulchan Aruch Choshen Mishpat 426:1

הרואה את חבירו טובע בים או ליסטים באין עליו או חיה רעה באה עליו, ויכול להצילו הוא בעצמו או שישכר אחרים להציל ולא הציל, או ששמע עכו"ם או מוסרים מחשבים עליו רעה או טומנים לו פח ולא גילה און חבירו והודיעו, או שידע בעכו"ם או באנס שהוא בא על חבירו ויכול לפיסו בגלל חבירו ולהסיר מה שבלבו ולא פייסו וכיוצא בדברים אלו, עבר על לא תעמוד על דם רעהו.

6. הלכות רוצח ושמירת נפש

יד כל היכול להציל ולא הציל עובר על (ויקרא יט טז)
"לא תעמד על דם רעך". וכן הרוצה את חברו
טובע בים. או לקטים באים עליו. או חיה רעה באה עליו.
ויכול להצילו הוא בעצמו. או שישכר אחרים להצילו ולא
הציל. או ששמע עובדי כוכבים או מוסרים מחשבים עליו
רעה או טומנין לו פח ולא גלה און חברו והודיעו. או
שידע בעכו"ם או באונס שהוא בא על חברו ויכול לפיסו
בגלל חברו להסיר מה שבלבו ולא פיסו. וכל כיוצא
בדברים אלו. העושה אותם עובר על לא תעמד על דם
רעך:

14 Whenever a person can save another person's life, but he fails to do so, he transgresses a negative commandment, as Leviticus 19:16 states: "Do not stand idly by while your brother's blood is at stake."

Similarly, this commandment applies when a person sees a colleague drowning at sea or being attacked by robbers or a wild animal, and he can save him himself or can hire others to save him. Similarly, it applies when he hears gentiles or *mosrim* conspiring to harm a colleague or planning a snare for him, and he does not inform him and notify him of the danger.

And it applies when a person knows of a gentile or a man of force who has a complaint against a colleague, and he can appease the aggressor on behalf of his colleague, but he fails to do so. And similarly, in all analogous instances, a person who fails to act transgresses the commandment: "Do not stand idly by while your brother's blood is at stake."

7. Sanhedrin 74a

רודף שהיה רודף אחר רודף להצילו ושביר את הכלים בין של רודף בין של נרדף בין של כל אדם פטור ולא
מן הדין שאם אי אתה אומר כן נמצא אין לך כל אדם שמציל את חברו מיד הרודף:

8. Yad Ramah Sanhedrin 73a

ומסתברא לן דהיכא דטרח ואגר אגורי ואצליה שקיל מיניה. דעד כאן לא חייביה רחמנא אלא למטרח
בלהדורי בתר אגורי, אבל לאצוליה במקוניה לא, מדאמרינן "אי מהתם הגי מילי בנפשיה אבל מטרח ומיגר
אגורי לא קא משמע לן" ולא אמרינן 'אבל במקוניה לא קא משמע לן':

9. Rosh, Sanhedrin 73a

וְהַנִּיצוּל חַיִּיב לְפָרַע לְמַצִּיל מֵהוּצִיא. דְּאִין אָדָם מְחֻיָּב לְהַצִּיל נֶפֶשׁ חֲבִירוֹ בְּמִמוֹנוֹ הֵיכָא דְאִית לֵיה מְמוֹנָא לְנִיצוּל.

10. Rema, Yoreh De'ah 252:12

הַפּוֹדָה חֲבִירוֹ מִן הַשְּׂבִיָּה חַיִּיב לְשַׁלֵּם לוֹ אִם אֵית לֵיה לְשַׁלֵּם.

11. Shulchan Aruch HaRav, Laws of Bodily Damages

הַרְוָאָה אֶת חֲבִירוֹ טוֹבֵעַ בֵּימָם אוֹ לְסֻטִים בְּאִים עָלָיו וְיִכּוֹל לְהַצִּילוֹ הוּא בְּעֵצְמוֹ אוֹ לְשׂוֹר אַחֲרָיִם לְהַצִּילוֹ חַיִּיב לְטַרַח וְלְשׂוֹר וְלְהַצִּילוֹ וְחֻזְרֵי וְנִפְרַע מִמֶּנּוּ אִם יֵשׁ לוֹ וְאִם לֹא וְאִם יִמְנַע וְאִם נִמְנַע עוֹבֵר עַל לֹא תַעֲמוּד עַל דָּם רַעֲדָה.

12. Minchas Asher

וְהִנֵּה נִטִּית הַלֵּב הַבְּרוּרָה דְעַל הַצְּלַת הַנֶּפֶשׁ צָרִיף לְהוּצִיא כָּל מְמוֹנוֹ. דְּהֵלָא מְצֻנָה זֶה דִּוְחָה כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְהֵלָא מְחַלְלֵי שְׂבִיָּה לְפָקַח אֶת הַנֶּפֶשׁ אִף שֶׁצָּרִיף לְבַזְבֹּז כָּל הוֹנוֹ שְׂלָא לְחַלְלֵי אֶת הַשְּׂבִיָּה. וְלִשְׂטֵט מְקַצֵּת הַפּוֹסְקִים (חֲשׂוֹן מִשְׁפָּט סִימָן תכ"ד) צָרִיף לְהַפְגִּס לְסַפֵּק סַפְנָה כְּדִי לְהַצִּיל חֲבִירוֹ, וְקַל וְחוֹמֵר הַדְּבָרִים וְמָה אִם סַפֵּק סַפְנָה נִדְחִית מִשׁוּם הַצְּלַת הַנֶּפֶשׁ, כָּל שֶׁכֵּן שְׂחִיב לְהוּצִיא כָּל מְמוֹנוֹ לְהַצִּיל נֶפֶשׁ חֲבִירוֹ דְּכָל אֲשֶׁר לוֹ יִתֵּן בְּעַד נֶפֶשׁוֹ ...

13. Chafetz Chaim Ahavas Chesed 20:2

אהבת חסד כ:ב

וְנִרְאָה דְּמִיָּרִי בְּאוּפֵן שְׂאִין נוֹגֵעַ לְפָקוּחַ נֶפֶשׁ מִמֶּנּוּ, אֲבָל אִם נוֹגֵעַ לְפָקוּחַ נֶפֶשׁ מִמֶּנּוּ כְּגוֹן שֶׁהַשְּׂבִיָּה עוֹמֵד לְמוֹת אוֹ הָרַעֵב יְכוֹל לְבֹא לִידֵי סַפְנָה עַל יְדֵי רַעֲבוֹנוֹ אִין שֶׁיֵּף בְּזָה שִׁיעוֹר חֲמֵשׁ וְלֹא אָמְרוּ בְּבָבָא מְצִיעָא ס"ב רַק דְּחִיָּו קוּדָם לְחִיָּי חֲבִירוֹ אֲבָל דְּעִשְׂרוֹ קוּדָם לְחִיָּי חֲבִירוֹ לֹא מְצִינּוּ.

14. Minchas Asher

מנחת אשר בראשית עמוד רנב

... אָמְנָם זֶה רַק בְּמַקְרָה קִיצוּנֵי שֶׁהוּא לְבָדוֹ יְכוֹל לְעֻזּוֹר אֲבָל בְּרוּר וּפְשׁוּט שְׂאִין הָאָדָם חַיִּיב לְמַפּוֹר בֵּיתוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ לְהַצִּיל חוּלָה וְכַדוּמָה כְּשֵׁישׁ רַבִּים הַמְצוּיִים לְהַצִּיל וּמֵהֵיכָא פִּיתֵי יִתְחַיֵּב הוּא וְלֹא אַחֲרָיִם, שֶׁמְצוּוֹת הַתּוֹרָה מוֹטְלָת גַּם עֲלֵיהֶם, וְזֶה בְּרוּר וּפְשׁוּט.

15. Rosh

נִרְאָה לִי דְּמֵהֵאִי טַעֲמָא לֹא נִפְסִידוּ, בְּשִׁבִיל שְׂלָא צָנָה שְׂיַעֲשׂוּ לוֹ אֱלוֹ הַהוּצָאוֹת. כִּי מִנְהַג יְדוּעַ כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְמִשְׁכָּב וְאִינוֹ יְכוֹל לְסִיעַ עֲצָמוֹ, שֶׁהַקְּרוֹבִים מְשַׁתְּדְּלִים לְהַמְצִיא לוֹ רְפוּאָה ... וְאִפִּילוֹ אִינִישׁ דְּעַלְמָא שְׁהִיָּה מְשַׁתְּדֵל לְהַמְצִיא רְפוּאָה לְחוּלָה, בְּלֹא צוּי חוּלָה, נִרְאָה שְׂלֹא נִפְסִיד, דְּפָקוּחַ נֶפֶשׁ הוּא, וְכָל הַזְּרִיז הִרִי זֶה מְשׁוּבָח. לְכֵן, אִם יְדוּעַ הַדְּבָר בְּעַדִּים שֶׁהוּצִיא וְצִיאוֹת בְּחִיָּו וְשְׂלֹא נִפְרַעוּ בְּחִיָּו, תִּפְרַעוּ מִנְכֶסֶי הִיתוּמִים ...